

Metodické vysvetlivky

Demografia

Stredný stav obyvateľstva je priemer počiatočného (1. 1.) a koncového (31. 12.) stavu obyvateľstva v referenčnom roku. Do roku 2010 sa spracovával bilančnou metódou k 1. 7. referenčného roka.

Za **živonarodené dieťa** sa pokladá také, ktoré sa narodí aspoň s jedným zo znakov života, t. j. dýchanie, akcia srdca, pulzácia pupočníka alebo aktívny pohyb svalstva aj keď nebol prerušený pupočník alebo nebola porodená placenta. Pôrodná hmotnosť pritom je 500 g a vyššia alebo 499 g a nižšia, ak dieťa prežije 24 hodín po pôrode.

Potrat je predčasné samovoľné alebo navodené ukončenie tehotenstva vrátane ukončenia mimomaternicového tehotenstva, pri ktorom plod neprejavuje znaky života a pôrodnú hmotnosť má nižšiu ako 1 000 gramov, alebo prejavuje niektorý znak života a pôrodnú hmotnosť má nižšiu ako 500 gramov, ale neprežije 24 hodín, prípadne ak sa nedá určiť hmotnosť plodu a ide o tehotenstvo kratšie ako 28 týždňov. **Umelé prerušenie tehotenstva** je navodené ukončenie tehotenstva vrátane mimomaternicového tehotenstva. **Samovoľný potrat** (spontánny potrat) je samovoľné ukončenie tehotenstva, t. j. potrat podmienený biologicky, bez zjavného vonkajšieho zásahu.

Od roku 2019 je zmena metodiky zaradovania potratov - potraty s diagnózami O021 (Zadržaný potrat) a O028 (Iný abnormálny výtvor počatia) boli priradené zo skupiny umelých potratov (druh potratu - iný) do spontánnych potratov.

Sobáš je právny akt, ktorým sa uzatvára manželstvo. Manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo (§ 1 zákona NR SR č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Rozvod je právny spôsob zániku manželstva za života oboch manželov (§ 23 zákona o rodine).

Prirodzený prírastok (úbytok) obyvateľstva je rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb. **Saldo sťahovania** je rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystáňovaných osôb. **Celkový prírastok (úbytok)** je súčet prirodzeného prírastku a salda sťahovania.

Základné vekové skupiny sú zadefinované podľa európskeho štandardu. Obyvateľstvo v **predproduktívnom veku** tvoria 0 - 14 roční obyvatelia, v **produktívnom veku** 15 - 64 a v **poproduktívnom veku** 65 roční a starší. Ženy vo veku 15 - 49 rokov predstavujú skupinu v tzv. **fertilnom veku**.

Index starnutia vyjadruje počet osôb vo veku 65 a viac rokov pripadajúcich na 100 osôb vo veku 0 - 14 rokov.

Priemerný vek je vážený aritmetický priemer počtu rokov, ktoré prežili príslušníci danej populácie do daného okamihu. Ide o priemerný vek žijúcich obyvateľov.

Pohlavie je biologický znak každého obyvateľa v alternatíve muž / žena.

Úhrnná plodnosť je priemerný počet živonarodených detí pripadajúcich na jednu ženu počas jej celého reprodukčného obdobia (15 - 49 rokov), pri zachovaní úrovne plodnosti sledovaného roka a za predpokladu nulovej úmrtnosti.

Hrubá miera reprodukcie je priemerný počet živo narodených dievčat, ktoré by sa narodili jednej žene počas jej celého reprodukčného obdobia (15 - 49 rokov), pri zachovaní úrovne plodnosti sledovaného roka a za predpokladu nulovej úmrtnosti.

Čistá miera reprodukcie je priemerný počet živo narodených dievčat, ktoré by sa narodili jednej žene počas jej celého reprodukčného obdobia (15 - 49 rokov), pri zachovaní úrovne plodnosti a úmrtnosti sledovaného roka.

Stredná dĺžka života v určitom veku je počet rokov, ktoré v priemere ešte prežije osoba v príslušnom veku za predpokladu, že sa úmrtnostné pomery nezmenia.

Stredná dĺžka života pri narodení je počet rokov, ktoré v priemere ešte prežije práve narodená osoba za predpokladu, že sa úmrtnostné pomery nezmenia.

Zdroje:

Všetky publikované údaje z demografickej štatistiky sú výsledkom zberu dát a spracovaní Štatistického úradu SR, okrem primárnych údajov o potratoch, ktoré sú prevzaté z rezortného výkazníctva Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, zabezpečovaného Národným centrom zdravotníckych informácií (NCZI) v Bratislave a následne spracované ŠÚ SR.

Trh práce

Legislatívnym základom pre vykonávanie výberového zisťovania pracovných síl (ďalej VZPS) v členských krajinách Európskej únie je od roku 2021 Rámcové nariadenie Európskeho parlamentu a Rady k integrovanej európskej sociálnej štatistike (IESS), ktoré uplatňuje jednotný rámec európskej štatistiky založenej na výbere osôb a domácností. Nová metodika zisťovania a sledovaných ukazovateľov, ktorú stanovuje Eurostat, vychádza z odporúčaní ILO.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa VZPS sú osoby vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich alebo nezamestnaných.

Osoby mimo trhu práce (ekonomicky neaktívne obyvateľstvo) podľa VZPS sú osoby vo veku od 15 rokov, ktoré sú v sledovanom týždni bez práce, pretože sa pripravujú na povolanie, poberajú starobný alebo invalidný dôchodok, starajú sa o domácnosť, navštevujú rekvalifikačný kurz alebo neformálne vzdelávanie a z uvedených (prípadne ďalších) dôvodov si v priebehu posledných štyroch týždňov aktívne nehľadajú zamestnanie alebo si zamestnanie hľadajú, ale nie sú schopní nastúpiť do dvoch týždňov. Rovnako sem patria osoby, ktoré majú záujem pracovať, ale zamestnanie si nehľadajú, pretože neveria, že si nájdu primeranú prácu (tzv. odradení).

Miera ekonomickej aktivity podľa VZPS (v %) je počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva na 100 obyvateľov vo veku od 15 do 89 rokov.

Pracujúci podľa VZPS sú osoby vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré v sledovanom (referenčnom) týždni vykonávajú aspoň jednu hodinu prácu za mzdu, plat, odmenu alebo pracovnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, vrátane osôb pracujúcich v zahraničí do 1 roka, osôb dochádzajúcich za prácou do zahraničia a osôb vykonávajúcich prácu na základe dohôd. Môže ísť o prácu na plný alebo kratší pracovný čas, stálu, dočasnú, príležitostnú alebo sezónnu prácu. Medzi pracujúcich patria aj vypomáhajúci (neplatení) členovia rodiny v rodinnom podniku alebo farme. Za pracujúcich sa považujú tiež osoby, ktoré majú prácu, ale v sledovanom týždni nepracujú pre chorobu, dovolenku, náhradné voľno alebo variabilný pracovný čas, materskú alebo rodičovskú dovolenku, školenie súvisiace so zamestnaním, štrajk a výluky, mimosezónne obdobie, nedostatok práce u zamestnávateľa s výnimkou osôb na dlhodobom neplatenom voľne.

Zamestnanci podľa VZPS sú osoby vo veku od 15 do 89 rokov vykonávajúce prácu u verejného alebo súkromného zamestnávateľa za mzdu, plat alebo iný druh odmeny. Do počtu zamestnancov sa nezahŕňajú žiaci stredných odborných škôl, osoby na materskej a rodičovskej dovolenke a osoby pracujúce na základe dohody o vykonaní práce.

Samozamestnaní podľa VZPS sú osoby pracujúce vo vlastnom podniku (podnikatelia so zamestnancami), na vlastný účet (podnikatelia bez zamestnancov) a vypomáhajúci (neplatení) členovia rodiny v rodinnom podniku alebo na rodinnej farme. Medzi podnikateľov bez zamestnancov patria aj členovia produkčných družstiev.

Miera zamestnanosti podľa veku (v %) podľa VZPS je v percentách vyjadrený podiel počtu pracujúcich patriacich do určitej vekovej skupiny z obyvateľstva v rovnakej vekovej skupine.

Nezamestnaní podľa VZPS sú všetky osoby vo veku od 15 do 74 rokov, ktoré v sledovanom týždni nemajú žiadnu platenú prácu, ktoré si v posledných štyroch týždňoch aktívne hľadajú prácu (alebo si prácu už našli a do zamestnania nastúpia v priebehu 3 mesiacov) a ktoré sú schopné nastúpiť do práce najneskôr do dvoch týždňov. Tieto osoby môžu, ale nemusia byť evidované na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzači o zamestnanie.

Miera nezamestnanosti podľa VZPS (v %) je počet nezamestnaných osôb podľa VZPS na 100 ekonomicky aktívnych obyvateľov podľa VZPS.

Dĺžka trvania nezamestnanosti podľa VZPS predstavuje kratšie z nasledujúcich dvoch období: doby hľadania si zamestnania a doby od ukončenia posledného zamestnania.

Voľné pracovné miesto je platené (novovytvorené, neobsadené alebo uvoľnené) pracovné miesto, pri ktorom zamestnávateľ podniká aktívne kroky nájsť vhodného kandidáta mimo podniku a je pripravený podniknúť ďalšie kroky, aby voľné miesto obsadil. Voľným pracovným miestom je tiež pracovné miesto, ktoré sa uvoľní z dôvodu dlhodobej absencie (materská, rodičovská dovolenka) a dlhodobej práceneschopnosti (viac ako 4 týždne).

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda (podnikové výkazníctvo) zahŕňa čiastku mzdových nákladov, vyplácanú vlastným zamestnancom ako odmenu za prácu alebo jej náhradu na základe právneho vzťahu (pracovného, služobného, štátnozamestnaneckého alebo členského pomeru) k zamestnávateľovi. Je to hrubá mzda, neznížená o zákonné alebo so zamestnancom dohodnuté zrážky (údaje sú prepočítané na fyzické osoby a sú bez podnikateľských príjmov).

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda (výberové zisťovanie) zahŕňa plnenia, ktoré pripadajú na základnú (tarifnú) mzdu stanovenú podľa mzdových predpisov vrátane základných zložiek zmluvných platov a miezd za nadčasy, náhrady miezd za neodpracovaný čas, prémie a odmeny vyplatené v závislosti od výkonu a splnenia hodnotiacich kritérií, príplatky a doplatky za nadčasovú prácu, nočnú prácu, prácu v sobotu a nedeľu, sviatky, za zdravie škodlivé prostredie, hluk, riziková a namáhavú prácu, naturálne mzdy vyjadrené v peňažnej forme a ostatné mzdy vo forme mzdových zvýhodnení, ktorých výška a periodičita sa vopred určuje bez ohľadu na situáciu podniku.

Zdroje:

Všetky publikované údaje sú výsledkom spracovania Štatistického úradu SR okrem údajov o uchádzačoch o zamestnanie, ktoré Štatistický úrad SR preberá z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Zber a spracovanie údajov výberových zisťovaní o štruktúre miezd a ÚNP zabezpečuje spracovateľská organizácia TREXIMA, spol. s r. o. v gescii Štatistického úradu SR.

Sociálne štatistiky a zdravie

Starobný dôchodok je základnou dávkou dôchodkového poistenia. Poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Poistenec má nárok na **predčasný starobný dôchodok**, ak bol poistený najmenej 15 rokov, chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a suma predčasného starobného dôchodku ku dňu, od ktorého požiadal o jeho priznanie, je vyššia ako 1,2-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Invalidný dôchodok sa poskytuje poistencovi, ktorý sa stal invalidným, získal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok a nebol mu ani priznaný predčasný starobný dôchodok.

Sirotský dôchodok sa priznáva nezaopatreným deťom pri úmrtí rodiča (resp. osvojiteľa). Pri úmrtí oboch rodičov (osvojiteľov) sa priznáva dôchodok obojstrannej siroty. Nárok na sirotský dôchodok nie je podmienený potrebnou dobou zamestnania.

Vdovský dôchodok sa poskytuje ako čiastočná náhrada straty príjmu zomrelého manžela. **Vdovecký dôchodok** sa poskytuje ako čiastočná náhrada straty príjmu zomrelej manželky, ak vdovec spĺňa niektorú z nasledujúcich podmienok: stará sa aspoň o jedno nezaopatrované dieťa, je invalidný (viac ako 70 %), vychoval aspoň 3 deti, dovŕšil vek 52 rokov a vychoval 2 deti alebo dovŕšil dôchodkový vek.

Dôchodok manželky je štátom hradená dávka dôchodkového zabezpečenia poskytovaná vydatým ženám, ktoré sú invalidné alebo dosiahli vek 65 rokov, nezískali nárok na iný dôchodok z vlastného dôchodkového zabezpečenia a nie sú zárobkovo činné.

Sociálny dôchodok sa priznáva občanovi, ktorému nevznikol zákonný nárok na dôchodok a jeho životné potreby nie sú zabezpečené.

Miera rizika chudoby po sociálnych transferoch je podiel osôb s ekvivalentným disponibilným príjmom pod hranicou 60 % národného mediánu ekvivalentného príjmu. Ekvivalentný disponibilný príjem sa vypočíta tak, že disponibilný príjem domácnosti sa vydelením ekvivalentnou veľkosťou domácnosti. Tento príjem je potom priradený každému dospelému členovi domácnosti.

Medián ekvivalentného disponibilného príjmu je hodnota ekvivalentného disponibilného príjmu, ktorá rozdeľuje súbor podľa výšky príjmu na dve rovnako početné časti podľa počtu osôb.

Priemerný počet nemocensky poistených zahŕňa nemocensky poistených zamestnancov, členov výrobných a poľnohospodárskych družstiev, samostatne zárobkovo činné osoby – umelcov a samostatne zárobkovo činné osoby – ostatných (vedeckí pracovníci, novinári a pod.). Do priemerného počtu nemocensky poistených sa nezahŕňajú osoby na materskej a rodičovskej dovolenke, príslušníci ozbrojených zložiek a väzni v nápravnovychovných zariadeniach.

Priemerné percento pracovnej neschopnosti za rok sa vypočíta ako podiel kalendárnych dní pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz a priemerného počtu nemocensky poistených, násobených počtom kalendárnych dní v roku.

Vrodená chyba je odchýlka v štruktúre, funkcii alebo metabolizme orgánu alebo časti tela, ktorá vznikla počas vnútromaternicového vývoja plodu a je prítomná po narodení.

Choroba z povolania je choroba, ktorá vznikla pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných alebo služobných úloh.

Ambulantná ochranná liečba je ochranné opatrenie, ktorým súd uloží chorej osobe povinnosť podrobovať sa ambulantnej liečbe a dodržiavať liečebný režim. Uvádza sa celkový počet pacientov podstupujúcich ochrannú liečbu v danom roku vrátane pokračujúcich v liečbe z predchádzajúceho obdobia. Do roku 2017 sa sledovali len novoprijatí pacienti.

Samovražda je úmyselné zakončenie vlastného života samovoľným aktom, ktorý privedie smrť.

Zdroje:

Údaje o pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz sú získané z administratívnych zdrojov Národného inšpektorátu práce, Sociálnej poisťovne a Úradu verejného zdravotníctva SR. Ďalšími zdrojmi údajov sú administratívne zdroje Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Banská Bystrica (prenosné choroby), Sociálnej poisťovne a Ministerstva zdravotníctva SR.

Údaje o miere rizika chudoby a hodnotenia zdravotného stavu obyvateľstva sú získané zo štatistického zisťovania EU SILC vykonaného Štatistickým úradom SR. Zdrojom údajov o príčinách úmrtí je Štatistický úrad SR.

Vzdelávanie

Podľa zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) patria do sústavy škôl podľa § 27 tieto druhy **škôl**:

- materská škola,
- základná škola,
- gymnázium,
- stredná odborná škola,
- konzervatórium,
- školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (špeciálne školy),
- základná umelecká škola,
- jazyková škola.

Súčasťou školskej výchovno-vzdelávacej sústavy sú aj školské zariadenia.

Podľa § 32 stredné školy sú:

- gymnázium,
- stredná odborná škola (sú započítané stredné odborné učilištia a združené stredné školy),
- konzervatórium.

Stredná odborná škola je vnútorne diferencovaná stredná škola, ktorá pripravuje žiakov v najmenej dvojročnom a najviac päťročnom vzdelávacom programe príslušného odboru vzdelávania. Vzdelávacie programy strednej odbornej školy sú zamerané predovšetkým na výkon povolania a odborných činností v národnom hospodárstve, zdravotníctve, verejnej správe, kultúre, umení a v ostatných oblastiach a môžu pripravovať aj na ďalšie štúdium. Stredné odborné školy poskytujúce vzdelanie na výkon povolania a odborných činností sa členia na typy. Odborné vzdelávanie a príprava v strednej odbornej škole rozvíjajú vedomosti, zručnosti a schopnosti žiaka získané v predchádzajúcom vzdelávaní a poskytujú vedomosti, zručnosti a schopnosti nevyhnutné pre výkon povolania a odborných činností. Do údajov za stredné školy nie sú zahrnuté školy Ministerstva obrany SR a Ministerstva vnútra SR.

Školské roky v tabuľkách sa označujú rokmi, v ktorých sa začali, napr. rok 2024 predstavuje školský rok 2024/2025.

V údajoch o počte **učiteľov** sú zahrnutí učitelia na ustanovený pracovný čas (plný úväzok) vrátane riaditeľov a zástupcov.

Vysoké školy definuje zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vysoké školy sú vrcholné vzdelávacie, vedecké a umelecké ustanovizne. Ich hlavnou úlohou je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a tvorivé vedecké bádanie alebo tvorivá umelecká činnosť. Vysoké školy sú verejné, štátne alebo súkromné vysoké školy.

Zdroje:

Zdrojom údajov sú štatistické zisťovania, ktoré realizuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže SR (Centrum vedecko-technických informácií SR).

Veda a technika

Do činností **výskumu a vývoja (VV)** je zahrnutý základný výskum, aplikovaný výskum a experimentálny vývoj.

Od roku 2016 je zmena metodiky, zisťujú sa zamestnané osoby vo výskume a vývoji, predtým len zamestnanci výskumu a vývoja, vrátane študentov doktorandského štúdia. Do počtu **zamestnaných osôb vo VV** sú započítaní zamestnanci VV, pracujúci majitelia a neplatení rodinní príslušníci, externí pracovníci výskumu a vývoja a študenti doktorandského štúdia. Kategória **výskumníkov** zahŕňa zamestnancov, ktorí majú rozhodujúci význam pre tvorbu a spoločenské využitie vedeckých poznatkov.

Technici a ekvivalentný personál zahŕňajú zamestnancov, ktorí sa podieľajú na výskumných projektoch vykonávaním vedeckých a technických úloh spravidla pod kontrolou výskumníkov.

Do počtu **pomocného personálu** sa zahŕňajú kvalifikovaní alebo nekvalifikovaní remeselníci, sekretárky a ostatní zamestnanci zúčastňujúci sa prác na výskumných a vývojových projektoch. Ďalej sem patria ostatní manažéri a administratívni zamestnanci pre personálne a finančné otázky, ktorých činnosti sú priamou službou výskumu.

Zisťovanie o **informačných a komunikačných technológiách** (IKT) v domácnostiach je zamerané na úroveň vybavenosti domácností informačnými a komunikačnými technológiami a úroveň znalostí a zručností obyvateľstva. **Domácnosť** tvoria osoby v byte, ktoré prehlásia, že spoločne žijú a hospodária.

On-line znamená byť v priamom spojení (napr. cez internet), pripravený prijímať/odosielať údaje (dáta).

Internet je celosvetová počítačová sieť pracujúca na báze prenosných protokolov TCP/IP, zabezpečujúca komunikáciu medzi verejnými a súkromnými sieťami na rôznych typoch komunikačných médií.

E-mail je elektronický prenos správ vrátane textu a príloh z jedného počítača na druhý, umiestnený v rámci organizácie alebo mimo nej.

Zdroje:

Všetky údaje sú výsledkom spracovania Štatistického úradu SR.

Kriminalita a násilie, súdnictvo

Trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone.

Vražda je trestný čin, pri ktorom páchatel' úmyselne usmrť inú osobu.

Lúpež je trestný čin, pri ktorom páchatel' v úmysle zmocniť sa cudzej veci použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia.

Úmyselné ublíženie na zdraví je trestný čin, pri ktorom páchatel' úmyselne ublíži inej osobe na zdraví s následnou dobou liečenia alebo práceneschopnosti v trvaní viac ako 7 kalendárnych dní.

Znásilnenie je trestný čin, pri ktorom páchatel' násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia donúti obeť (ženu) k súložiu alebo na taký čin zneužije jej bezbrannosť.

Pod pojem **násilná kriminalita** sa zaraďujú násilné trestné činy ako vražda, lúpež, úmyselné ublíženie na zdraví, nebezpečné vyhrážanie, únos, hrubý nátlak, týranie a pod.

Mravnostnú kriminalitu reprezentujú najmä trestné činy ako znásilnenie, sexuálne zneužívanie, detská pornografia, kupliarstvo a ostatné mravnostné trestné činy.

Medzi **ostatné trestné činy** patrí napríklad výtržníctvo, nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Ekonomická kriminalita je špecifický druh kriminality, ktorý spôsobuje ekonomické škody štátu, právnickým a fyzickým osobám. Medzi ekonomické trestné činy patrí napríklad sprenevera, podvod, neoprávnené obstaranie platobnej karty, poškodzovanie spotrebiteľa, prijímanie úplatku, ale aj trestné činy ako ohrozenie životného prostredia alebo pytlactvo.

Pod pojmom **zostávajúce trestné činy** rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nebanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod.

Páchatelia trestných činov sú osoby, ktoré boli stíhané a vyšetrované políciou. Štatistické údaje o páchatel'och sú agregované informácie, ktoré sa pri policajnom vyšetrovaní podarilo o páchatel'och zistiť a zaevidovať.

Obžalovaná osoba je osoba, na ktorú bola podaná obžaloba prokurátorom.

Odsúdená osoba je osoba, proti ktorej bol súdom vydaný odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť.

Nepodmienečný trest odňatia slobody je trest odňatia slobody vykonávaný v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody Ministerstva spravodlivosti SR.

Podmienečný trest je trest odňatia slobody, ktorého vykonanie je podmienečne odložené na skúšobnú dobu, ktorá môže trvať až päť rokov. Podmienečne možno odložiť výkon trestu odňatia slobody, ktorý nepresahuje dva roky.

Recidivista je osoba, ktorá sa opakovane dopustila spáchania trestného činu rovnakej povahy. Z hľadiska štatistik súdnictva je recidivista osoba, u ktorej súd pri ukladaní trestu prihliadal na predchádzajúce odsúdenie ako na priťažujúcu okolnosť.

Zdroje:

Zdrojom štatistických údajov o kriminalite sú administratívne údaje Ministerstva vnútra SR. Údaje o súdnictve a väzenstve sú čerpané z podkladov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Verejný život a rozhodovanie

Voľby do Národnej rady Slovenskej republiky prebiehali v súlade so zákonom č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Voľby do NR SR v roku 2023 vyhlásil predseda NR SR svojim rozhodnutím č. 204/2023 Z. z., voľby sa konali dňa 30. septembra 2023. Volilo sa 150 poslancov parlamentu na štvorročné volebné obdobie.

Prvé **voľby do Európskeho parlamentu** po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie (1. mája 2004) na území Slovenskej republiky sa konali dňa 13. júna 2004. Voľby do Európskeho parlamentu sa vykonali podľa zákona 331/2003 Z. z. o voľbách do Európskeho parlamentu v znení neskorších predpisov. Predseda NR SR svojim rozhodnutím č. 12/2024 Z. z. vyhlásil voľby do Európskeho parlamentu 2024, deň konania určil na 8. júna 2024; volilo sa 15 poslancov.

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky svojim rozhodnutím č. 209/2022 Z. z. vyhlásil **voľby do orgánov samosprávnych krajov a tiež voľby do orgánov samosprávy obcí**. Deň konania prvých spojených volieb určil na 29. októbra 2022. Voľby sa konali v súlade so zákonom č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Voľba prezidenta SR sa v roku 2024 uskutočnila na základe rozhodnutia predsedu Národnej rady SR č. 1/2024 Z. z. zo dňa 8. januára 2024. Voľby sa konali 23. marca 2024 - I. kolo a 6. apríla 2024 - II. kolo. Voľby sa konajú v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonom č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kľúčové ministerstvá – kabinet ministerského predsedu, ministerstvo vnútra, ministerstvo zahraničných vecí, ministerstvo financií, ministerstvo obrany a ministerstvo spravodlivosti.

Rektor je štatutárnym orgánom vysokej školy, riadi ju, koná v jej mene a zastupuje ju navonok. Funkčné obdobie rektora je štvorročné. Na tej istej verejnej vysokej škole môže tá istá osoba vykonávať funkciu rektora najviac v dvoch po sebe nasledujúcich funkčných obdobiach.

Zdroje:

Údaje sú výsledkom spracovania Štatistického úradu SR a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Index rodovej rovnosti

Index rodovej rovnosti (IRR) je unikátny nástroj na meranie, ktorý sumarizuje zložitosť rodovej rovnosti na základe modelu multidimenzionálneho konceptu kompiláciou jednotlivých indikátorov.

Skladá sa zo šiestich hlavných domén (práca, peniaze, znalosti, využívanie času, podiel na moci a rozhodovaní a zdravie) a dvoch satelitných domén (prelínajúce sa nerovnosti a násilie).

Index rodovej rovnosti meria, ako ďaleko (alebo blízko) je Európska únia a jej členské štáty od dosiahnutia úplnej rovnosti žien a mužov v danom roku. Hodnota IRR = 100 by znamenala, že neexistujú rozdiely v spoločenskom postavení mužov a žien.

Obvykle sa sleduje v trojročnej periodicite.

Zdroje:

Zdrojom štatistických údajov o Indexe rodovej rovnosti je Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE), údaje je možné stiahnuť na stránke <http://eige.europa.eu/gender-equality-index>.